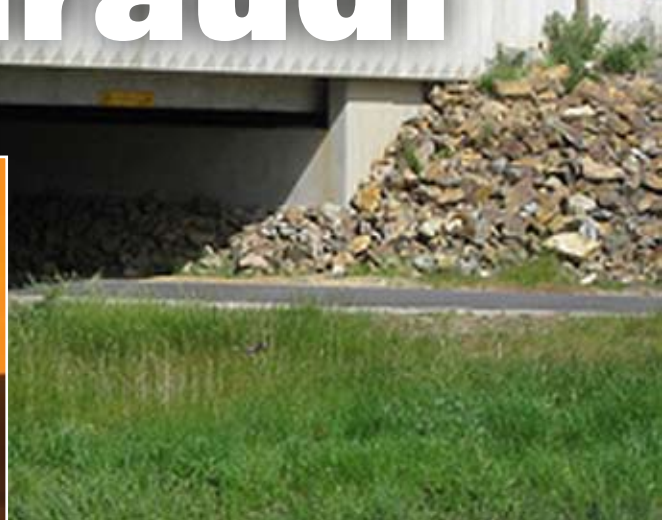

Ir jāsamazina trokšņu draudi

■ Vides trokšņa barjeras uz Austrālijas lielceļa Eastlink. www.seita.com.au, www.flickr.com ???

Līdzīgi varam prātot arī par valsts un tās pilsoņu savstarpējām attiecībām, domājot, cik atsaucīgi mēs esam un vai nenodarām kādam pāri.

Kaitē veselībai

Galvenais par ko mums būtu katram jāuztraucas ir mūsu veselība. Tāpēc šī raksta mērķis ir aicināt katru padomāt par savu ikdienu un iespējams pieņemt lēmumus, kas varētu pozitīvi ietekmēt dzīvi. Tas nav nekāds noslēpums un arī Pasaules Veselības organizācija raksturo troksni kā nopietnu draudu cilvēku veselībai. Pētījums, kas veikti Holandē, troksnim tiek piešķirta godpilnā otrā pozīcija kā nopietnam faktoram, kas kaitē veselībai. Troksnis tiek klasificēts kā bīstamāks par pasīvo smēķēšanu un slāpekļa oksīdu radīto piesārņojumu. Tas arī tiek pieskaitīts vienam no visplašāk izplatītajiem piesārņojuma veidiem. Ar plašāku izklāstu un atsauksmēm uz zinātniskajiem pētījumiem, uz kuru pamata ir izdarīti minētie apgalvojumi, var iepazīties Pasaules Veselības organizācijas mājas lapā.

AUTORS

■ **Valdis Polmanis**,
SIA «L4 Ceļu projekti» ceļu
projektēšanas inženieris

Lielākajai sabiedrības daļai vārds «klusums» jau sen ir aizmirsts, jo tiek pieņemta trokšņainā ikdiena, samierinoties ar pastāvošo situāciju. Piemēram, maza bērna raudāšana asociējas ar troksni, bet, ja raugāmies dziļāk, nereti vainojama vecāku bezatbildība.

Transporta radītais troksnis

Pēc Dānijas Ceļu Trokšņa Stratēģijas (Danish Road Noise Strategy) veiktajiem pētījumiem tiek lēsts, ka katru gadu Dānijā tiek reģistrēti 200 – 500 pirmsnāves gadījumi, kurus izraisījušas sirds asinsvadu saslimšanas. Par vienu no iemesliem tiek uzskatīts transporta radītais troksnis. Citi veselības problēmu iemesli var būt trokšņu radīti dzirdes traucējumi, paaugstināts asinsspiediens un sirds slimības, kā arī bezmiegs. Jāpiebilst, ka, tieši bezmiegs ļoti lielā mērā ietekmē mūsu darba spējas un produktivitātes samazināšanos. Ir pierādīts, ka troksnis nelabvēlīgi ietekmē dzirdes uztveri, komunikācijas spējas un mācīšanās procesu, it īpaši bērniem. Vislielākais kaitējums tiek nodarīts mazāk aizsargātajai sabiedrības daļai – jauniešiem, vecākiem ļaudīm un cilvēkiem, kuri jau cieš no fiziskiem vai garīgiem veselības traucējumiem.

Katrai attīstītajai valstij ir sava ar trokšņu novēršanu saistīta politika. Galvenie mērķi ir vērsti uz trokšņa mazināšanu un tā negatīvās ietekmes likvidēšanu. Pasaules Veselības organizācijas reglamentētais vēlamais trokšņa līmenis ir 55dB(A) dienas laikā un 45dB(A) naktī. Pētījumi rāda, ka ar šādiem līmeņiem tiek sasniegts nepieciešamais komforta līmenis. Diemžēl praksē reti kur pilsētās un lielceļu tuvumā šie nosacījumi tiek izpildīti.

Risinājums - vides trokšņa barjeras

Tehnoloģijas un zinātnes attīstība noris straujāk nekā mēs spējam tai izsekot, kur nu vēl praksē visu pielietot. Taču tas nozīmē to, ka risinājumi problēmām ir rodami arvien pieejamāki. Zinātnieki un pētnieki turpina eksperimentēt jaunu un klusāku asfaltbetona dilumkārtu radīšanā vai klusāku automašīnu riepu izveidošanā. Dizaineri nodarbojas ar transportlīdzekļu aerodinamikas uzlabošanu un gaisa pretestības samazināšanu. Transporta speciālisti manipulē ar satiksmes plūsmu un to sastāvu ietekmēšanu. Daudzas valstis nodarbojas ar striktāku likumu pieņemšanu trokšņa līmeņu ierobežošanai, tikmēr inženieri

FAKTI

GALVENIE TROKŠŅA NEGATĪVĀS IETEKMES RADĪTIE SIMPTOMI PĒC PASAULES VESELĪBAS ORGANIZĀCIJAS DATIEM IR ŠĀDI:

- sāpes un dzirdes nogurums;
- dzirdes pasliktināšanās un dzīnkstoņa ausīs;
- īgnums;
- traucējumi uzvedībā (agresivitāte, protests un bezpalīdzība);
- traucējumi runas komunikācijā;
- miega kvalitātes pasliktināšanās un ilgtermiņa un īstermiņa radītās sekas;
- sirds un asinsvadu problēmas;
- imūnsistēmas pasliktināšanās un tās graušana;
- darba un mācīšanās spēju pasliktināšanās.

pieliek savu roku, lai piedalītos cīņā, piedāvājot troksni aizturēt, izmantojot fiziskus šķēršļus, kas to atstarotu vai absorbētu. Šos šķēršļus dēvējam par vides trokšņa barjerām.

Labi paraugi trokšņa barjeru veiksmīgā pielietošanā ir Austrālija, Austrija, Dānija, Somija, Itālija, Japāna, Nīderlande, Norvēģija, Spānija un ASV. Arī Latvija ir spējīga ne mazāk efektīvi cīnīties pret troksni ar barjeru palīdzību. Galvenais šķērslis, kas attur trokšņa ietekmes izvērtēšanas un preventīvo pasākumu iekļaušanu projektos, tiek minētas lielās izmaksas. Nenoliedzami šie pasākumi nav lēti, taču būvējot lielos objektus, nedrīkstam pakļaut iedzīvotājus trokšņu piesārņojumam. Katras jaunas būves mērķis ir uzlabot dzīves kvalitāti. Varam piebilst, ka pareizi izprojektētu un uzstādītu barjeru mūža ilgums, ja tās tiek regulāri apsekotas un uzturētas, tiek lēsts aptuveni uz 25 gadiem. Ja mēs izdalām to izmaksas ar barjeru kalpošanas periodu, tad tas nav tik dārgi, kā tas varbūt sākumā liekas. Ja barjera kalpo aptuveni vienu trešdaļu no vidusmēra cilvēka dzīves ilguma, un bieži vien pat vairāk nekā divas reizes pārsniedz projektos paredzēto ceļu kalpošanas laiku, rodas jautājums, vai tiešām mēs kaut ko iekonomējam, izvairoties no barjeru izbūves?

Daudzi pētījumi ir mēģinājuši definēt konkrētas izmaksas trokšņa radītajiem veselības traucējumiem, kā arī tam, cik cilvēki ir gatavi maksāt, lai no tā izvairītos. Atgriezoties pie veselības jautājumiem, Dānijā veiktie pētījumi rāda, ka trokšņa nelabvēlīgās ietekmes dēļ Eiropas Savienības valstīm jāšķirās aptuveni 80 – 450 miljonus eiro katru gadu. Šie skaitļi attiecas uz Eiropas Savienības valstīm, kas bija iestājušās pētījumu veikšanas periodā. Protams, šīs izmaksas tieši neredzam un tās ir tikai aplēses, taču tā ir laba viela pārdomām. Nebūs melots, ka jebkāda veida ietekme uz cilvēka veselību atstāj būtiskas sekas valsts ekonomikai.

Agrāk troksnim netika pievērsta nekāda lielā vērība, izbūvējot jaunus ceļus un industriālos objektus, kā rezultātā tagad ir sakrājies tik daudz šādu vietu, kur būtu nepieciešams ieviest preventīvos pasākumus. Vienmēr pienāk brīdis, kad ir jāsāk kaut ko darīt lietas labā. Šādi pasākumi būtu jāveic pa nelieliem posmiem, rūpīgi izvērtējot iespējamus risinājumus katrā jauna projekta ietvaros. Troksni ierobežojošās konstrukcijas ir ilgtermiņa ieguldījums mūsu nākotnē. **B**

- ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu projektēšana
- ceļu, tiltu un laukumu projektēšana
- elektroapgādes un elektroietaišu projektēšana
- inženiertiklu un būvju celtniecības darbu uzraudzība
- ceļu un tiltu būvuzraudzība
- vides konsultācijas
- iepirkumu konsultācijas
- projektu vadība un vadības konsultācijas
- profesionālie mācību kursi un semināri

SIA Firma L4
Rīgā, Jelgavas ielā 90, LV-1004
Tālr. 67500180. Fakss 67500181
FirmaL4@L4.lv
www.L4.lv